

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT

Бр./Nr. 12-7248/7

(2022)

18 -06 - 2022 г.в.

Врз основа на чл. 22 ст. 1 од Законот за спречување корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр. 12/19), чл. 40 ст. 3 од Деловникот за работа на Државната комисија за спречување на корупцијата, постапувајќи по предмет оформен по сопствена иницијатива, Државната комисија за спречување на корупцијата (во натамошниот текст ДКСК), на 85-тата седница одржана на 12.04.2023 година ја донесе следната

ОДЛУКА

Постапувањето по предметот со број 12-3443/1 од 05.07.2019 година, **СЕ ЗАПИРА**.

ДКСК утврди дека предметот нема елементи за натамошно постапување.

Предметот со број 12-3443 од 2019 година да се затвори и архивира.

Оваа одлука во деперсонализирана форма да се објави на веб страницата на ДКСК во рок од 5 (пет) дена од донесувањето.

Образложение

Предметот со број 12-3443/1 од 05.07.2019 година е оформен по сопствена иницијатива од ДКСК, а по допрен глас за сомнеки за сторени неправилности, незаконитости и коруптивни дејствија преземени од страна на ///, во врска со јавна набавка на /// (во понатамошниот текст: ///). Средствата за набавка на овој систем биле обезбедени од /// (во понатамошниот текст: ///). При тоа бил склучен договор со италијанската фирма ///, во /// година, по пат на нејзино фаворизирање.

Предметот со број 12-4110/1 од 02.09.2019 година е оформен врз основа на поднесена пријава од //. Изнесените наводи во пријавата се однесуваат за истиот конкретен случај за кој ДКСК го оформи горе означенот предмет по сопствена иницијатива. Од ДКСК се бара да го преиспита случајот согласно со нејзините законски надлежности. Во прилог на пријавата доставени се докази.

Со оглед дека двата предмета се однесуваат на ист конкретен случај, ДКСК, по службена должност истите ги спои во еден и понатамошната постапка ја водеше под единствен број на предмет 12-3443/1 од 05.07.2019 година.

Со цел остварување на своите законски надлежности, ДКСК побара податоци, информации и документација за конкретниот случај од Влада на РСМ, /// и од Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција. Воедно ДКСК закажа и на 10-ти и 11-ти јуни 2020 година и на 04.11.2022 година одржа средба со службени лица од /// со цел да обезбеди дополнителни сознанија за предметниот случај и изврши увид во Конечниот извештај за извршена ревизија на финансиски извештаи и ревизија на усогласеност за /// година за /// од Државен завод за ревизија на РСМ бр. //. Врз основа на сите обезбедени докази и секнати сознанија, ДКСК изврши единечна и вкрстена анализа на

сите познати факти, па по оцена на секој одделен доказ, како и на сите докази во целина, ги утврди следните состојби:

На /// година Собранието на РСМ го донело Законот за задолжување на /// со заем кај /// по проектот за надградба на /// – втора фаза без државна гаранција ("Службен весник на РМ" бр. ///). Износот на заемот изнесувал /// евра, за период од /// години, грејс период од /// години и ///-годишен период за повлекување на средствата. /// е обврзан да плати почетна еднократна провизија од ///% од одобрениот заем, ///% годишно на неповлечените средства и камата на повлечените средства по стапка од ///-месечен /// + ///% годишна маржа.

На /// од страна на /// било објавено соопштение за давање заем на /// за проектот за надградба на /// - Модернизација на ///, при што била објавена и директива за услуги за плаќање за проектот.

Во текот на /// година била изработена прва тендерска документација за оваа набавка. Според оваа тендерска документација, на /// година истекувал првиот рок да се реализира проектот за /// систем. Овој рок се одложил, по барање на ///.

На /// година истекол вториот рок да се реализира проектот за набавка, инсталирање и тестирање на нов /// систем. И овој рок се одложил по барање на ///. Во меѓувреме, /// објавила соопштение во кое е наведено дека се одобрува Извештајот од работата на тендерската комисија и се бара да се достави тендерската документација за втората фаза од проектот до три фирмi - ///.

На /// година, било извршено ажурирање на известувањето за тендер на веб страната на ///, при што наведено било: ///".

На /// година истекол третиот рок да се реализира проектот за ///. И овој рок бил одложен на барање на ///.

На /// година истекол четвртиот рок да се реализира проектот за ///. И овој рок бил одложен на барање на ///.

На /// година /// ја донел одлуката за избор на компанијата ///, по испратената понуда на /// година. На /// година, /// ја одобрил одлуката на /// за избор на понудата на ///. Посоченото службено лице во сопствената иницијатива на ДКСК тврдеше дека ова било затечена состојба по промената на властта во /// година - дека воопшто не била отпачната реализација на проектот.

На /// година, бил одржан Генералниот колегиум на државни секретари по разгледување информацијата за текот и прогресот на активностите за реализација на проектот за ///, финансиран со кредит за долгорочно задолжување од ///, на кој било дадено мислење на Комисијата за економски систем и тековна економска политика да и' предложи

на Владата да ја усвои Информацијата со содржаните заклучоци, што предлагаачот требало да ги усогласи со Секретаријатот за законодавство на РСМ.

На /// година, е одложено усвојувањето на предлог – одлуката за распределба на добивката по Годишната сметка за /// година на /// – цитат од соопштение на Владата на РСМ: „///“.

На /// година, била донесена Одлука за распределба на добивката на по Годишната сметка за /// година на ///. Според т. 1 од записникот од седницата на Владата на РСМ: „///“. Според т. 2 од записникот од седницата на Владата на РСМ: „///.“

На /// година, истекол петтиот рок да се реализира проектот за //. И овој рок бил одложен на барање на ///.

На /// година, бил испратен втор допис до Комисијата за економски систем за истиот проект, во кој е наведено дека Генералниот колегиум на државни секретари по разгледување на информацијата за текот и прогресот на активностите за реализација на //, финансиран со кредит за долгорочко задолжување од //, и' дал мислење на Комисијата за економски систем и тековна економска политика да и' предложи на Владата да ја усвои Информацијата со содржаните заклучоци, што предлагаачот требало да ги усогласи со Секретаријатот за законодавство на РСМ.

На /// година, претставник од //, испратил /// порака до //, службено лице од //, во кој посочил дека пред оваа порака имало телефонски разговор помеѓу /// и дека нивната компанија немало да биде во можност да ја финализира предлог понудата за //. Додадено е дека ///.

Во /// истекол последниот рок да се реализира проектот за //. Реализацијата била продолжена до /// година.

На /// година, претседателот на управниот одбор на //, службено лице /// се обратил преку /// до претставници на //. Пораката започнува со надоврзување на последната средба која ја имале при што прикачил /// од состанокот. Побарал повторна средба со нив на /// година – цитат: „///“.

На /// година, претставникот на //, вратил на /// пораката на службеното лице од //, претседател на управниот одбор, со барање за поместување на средбата на /// година и додал дека до тогаш ќе бидат подгответви да ја презентираат нивната понуда/солуција //, како и понудата за резервните делови. Набавка на /// воопшто не била спомната. Истиот ден посоченото службено лице во сопствената иницијатива потврдно одговорило за датумот на организирање на средбата – /// година.

На /// година Генерален колегиум на државни секретари ја симнал од дневен ред информацијата за текот и прогресот на активностите за реализација на //, финансиран од

кредит за долготочно задолжување од ///, со оглед дека следниот ден – /// година, во /// часот во просториите на Генералниот секретаријат на Владата на РСМ, требало да се одржи работен состанок за надминување на состојбите во ///.

На /// година, била одржана средбата помеѓу ///.

На /// бил потпишан договорот помеѓу /// за ///. Соопштението за ова било објавено на веб страницата на /// неколку дена подоцна.

Во /// година, службеното лице /// било разрешено од позицијата технички директор во ///.

На /// година бил испратен трет допис од Генералниот колегиум на државни секретари до Комисијата за економски систем за истот проект, во кој било наведено дека Генералниот колегиум на државни секретари по разгледување информацијата за текот и прогресот на активностите за реализација на ///, финансиран со кредит за долготочно задолжување од Е///, и' дал мислење на Комисијата за економски систем и тековна економска политика да и' предложи на Владата да ја разгледа Информацијата со содржаните заклучоци, што предлагачаот требало да ги усогласи со Секретаријатот за законодавство на РСМ.

На /// година, веб порталот /// ја објавил снимката од средбата одржана на /// година – горе означена. Од оваа средба т.е. објавена комуникација произлегува дека посоченото службено лице во сопствената иницијатива и /// било во комуникација со компанијата /// пред официјално да се соопшти на /// и другите пријавени компании на тендерот дека /// е победник на тендерот – цитат: „///“.

На /// година, веб порталот /// објавил уште една снимка од средбата одржана на /// година – горе означена во која се слуша разговор помеѓу ///.

На /// подготвил соопштение во кое хронолошки го објасnil процесот за ///. Соопштението било објавено на веб страната на /// неколку дена подоцна.

/// во /// година поминал низ тежок финансиски период, со оглед дека ///. Ова заради рестрикциите во патувањата. Тешката финансиска состојба, довела до ///. Во моментот ///. Оперативните трошоци биле намалени за ///. Биле намалени и ///. /// остварил големи загуби како последица на светската пандемија предизвикана од коронавирусот COVID-19, меѓутоа во /// година, оваа финансиска криза е веќе надмината. Ваквите состојби довеле до последица да /// биде принуден да бара рефинансирање на кредитот од ///.

На /// година управниот одбор на /// донел одлука за задолжување кај ///, во износ од /// евра, со цел рефинансирање на кредитот кај ///. Одлуката била доставена до надзорниот одбор на ///, кој барал одобрување на големата зделка од ///. Владата на РСМ на /// година ја

одобрила оваа голема зделка, по што кредитот со /// бил рефинансиран со договор од /// година. На /// година бил склучен договорот со ///, од каде се обезбедени средствата за рефинансирање на кредитот со ///. На /// година, е склучен договор за резервна сметка на /// кај ///.

/// бил обврзан да ///. Од доставените докази, не може да се утврди дека /// ја исполнил оваа обврска. Имено, /// преадаптираше ///, со спроведување на јавна набавка и започнал преговори со /// за намалување на цената на услугата, заради неисполнување на оваа обврска од договорот за набавка на ///. /// е веќе сместен и инсталiran и се очекува во /// година да биде пуштен во употреба.

На /// година, Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, донело ///, со кое ја отфрлило кривичната пријава поднесена од ///, против посоченото службено лице во сопствената иницијатива, за сторено кривично дело од чл. 353 ст. 5 в.в. ст. 1 од Кривичниот Законик ("Службен весник на РМ" бр. 55/13 ... 196/15). Оваа одлука била донесена заради тоа што во предметниот случај, постапката за набавка на ///, односно за ///, склучен помеѓу ///, ///, на ден /// година, согласно со Законот за задолжување – горе цитиран, била водена согласно со политиките и правилата за набавка на ///, по претходно добиени одобрувања од /// и ///, а не согласно со Законот за јавни набавки на РСМ ("Службен весник на РМ" бр. 136/07 ... 83/18). Од друга страна пак, согласно со склучениот договор за заем, како и согласно со начинот на финансирање на правното лице ///, не можело да се прифати дека би можело да биде нанесена штета на буџетот на РСМ, поради тоа што враќањето на средствата го вршело правното лице ///, од сопствена сметка, иако станувало збор за ///, бидејќи истото имало свои законски начини на финансирање. Имено, според чл. 27 и чл. 270 од Законот за трговските друштва ("Службен весник на РМ" бр. 28/04 ... 61/16), акционерите на акционерското друштво не одговараат за обврските на друштвото, што повторно укажувало на фактот дека РСМ не можела да одговара за обврските на /// и во тој случај, со тоа да би се предизвикала штета, туку /// во таков случај ќе требало самостојно да си одговара за евентуалната штета. Воедно и самиот заем кој бил земен од ///, според договорот за заем по проектот за ///, бил и без државна гаранција.

На вака утврдените состојби, за ДКСК е јасно дека, предметот нема елементи за натамошно постапување, од причина што друг надлежен орган постапил по наводите од пријавата. Меѓутоа, неизбежно е, а да не се спомене законската празнина, во Законот за задолжување на /// со заем кај /// по проектот за /// без државна гаранција, која сите службени лица во овој конкретен случај, според ДКСК вешто ја искористиле, за чинење дејствија, кои ДКСК ги оцени како крајно неетички. Првата празнина е дека претходно наведениот закон, нема временска рамка за негово спроведување. Со носењето на истиот, /// се задолжува кај ///, плаќа камата за заемот, а ефектот од задолжувањето незначителен. Кога веќе наменски е земен долгот, истиот треба да се искористи за намената, на ефикасен и пред се' на ефективен начин. Ефикасноста била предмет на оценка од страна на Основното јавно обвинителство на гонење на организиран криминал и корупција и

одлуката на ова обвинителство, ДКСК нема да ја коментира во оваа одлука. Меѓутоа, ако се земе предвид дека рокот за реализација на набавките бил дури /// пати одложен. Од овде како неминовно се поставува прашањето, во периодот од /// година – датумот на потпишувањето на договорот за заем до /// година – датумот на потпишувањето на договорот со ///, по кој основ и зошто била плаќана камата по заемот. За да одговори на ова прашање, ДКСК изврши увид во текстот на горе означените закон за задолжување, и најде дека истиот е донесен на про-форма основа, како виза, која на службените лица треба да им даде зелено светло за да се потпише договорот за заем. Законот не содржи извршни одредби, во смисла на тоа да опфати временска рамка за реализација на набавката, ниту пак ефикасен, а уште помалку не ефективен систем за следење на неговата примена во пракса. Недостасуваат ниту надзорни ниту прекршочни одредби, што довело до последица да службените лица во овој конкретен случај, да се повикуваат на одредби од други закони, со цел да се заштитат од нивното крајно неетично постапување – одложување на роковите за реализација на проектот, ненавремено подготвување тендерска документација, снимање разговори, препукување преку медиуми и низа други дејствија, кои и понатаму го деградираат македонското општество. Со состојба на /// година, повлечени се ///. Надоместот за неповлечените средства изнесува ///, а каматата за повлечените средства изнесува ///.

Со оглед дека горе означените закон е извршен, ДКСК цени дека нема основ да покрене постапка за антикорупциска проверка на неговите одредби, но цени дека финансискиот систем на РСМ, треба да подлежи на промени, со цел да се обезбеди ефективно и ефикасно искористување на финансиските средства од странските фондови и банки.

Согласно горе наведеното, следуваше ДКСК да одлучи како во диспозитивот.

Доставено до:
- Архивата на ДКСК.

Изработил: м-р Д.Д.

ДРЖАВНА КОМИСИЈА
ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА
Претседател,
Билјана Ивановска

